

ריצ'ארד בשנת 1930, בי היותו בן 17, עם חברתו לכיתה, אולה פלורנס וולש. ניכסון בנה חלק גדול מתעמולתו הפוליטית על ילדותו הדלה, בניגוד לעושרם הרב של בני מישפחת קנדי.

התלמיד

ריצ'ארד ניכסון בן ה-12, בתצלום משנות ילדותו, עם אחיו הארוולד (בעל כובע המיצייה) ודונאלד (בתוך הצמיג) גם אח נוסף, ארתור, מת בילדותו. האם אמרה: "הרגשתי שריצ'ארד חש הרגשת אשם על כי נשאר בחיים, בעוד ששני אחיו ארתור והארוולד מתו במחלת השחפת."

ילדות בעוני

תצלום מישפחת ניכסון משנת 1917: האב פראנק, בדראגסטור, שלא הצליח בחיים, האם האדוקה חנה, ריצ'ארד בן ה-4 והאחים דונאלד והארוולד, שמתו משחפת.

המישפחה

המאזן של ניכסון חיובי לאין שיעור מזה של הארי טרומן, שהפגיע את העולם בכושריההחלטה שלו. מזורת דרכי הפוליטיקה.

אילו שאל משהו לפני עשרים שנה מי מוכשר פחות מכל אדם לגשר על פני התהום בין וושינגטון ומוסקבה, למצוא נתיבות אל סין האדומה, להפשיר את המילחמה הקרה בעולם — היה מצביע על ניכסון כאל המועמד הפחות סביר מכולם. האיש שבנה את הקאריירה שלו על ניצול ציני של השינאה האנטי-קומוניסטית — איך יכול היה להושיט יד ליורשיו של סטאלין? האיש שתרם כה הרבה לליבוי ההיס-טריה, שטרסה את דעת ארצות-הברית בעיקבות המהפכה בסין — איך יכול היה לבוא במחיצתו של מאו?

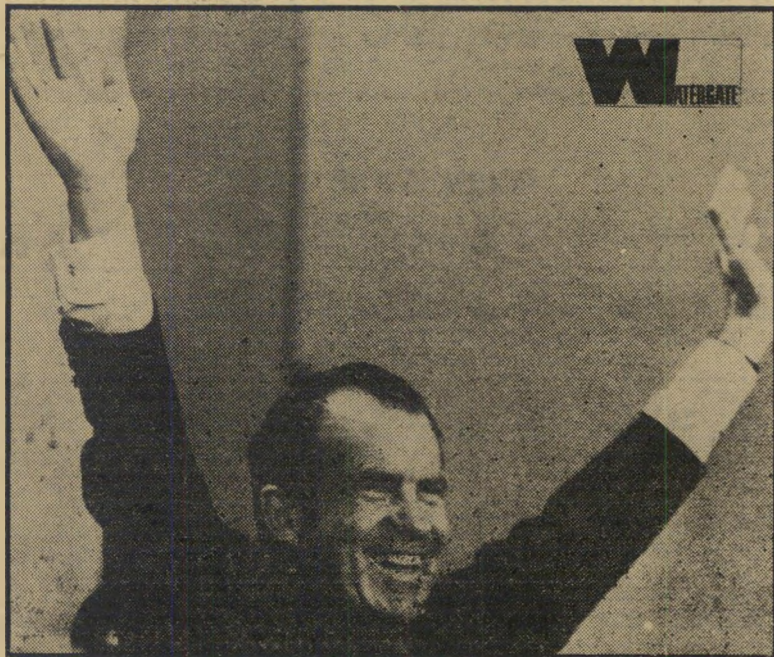
האם לא סימל הוא את הגישה שמצאה את ביטוייה, בראשית שנות ה-50, בסיסמה "BETTER DEAD THAN RED" — מוטב למות מאשר לקבל גוון קומוניסטי, כשהכוונה היא להתקרבות כלשהי לגוש היריב?

ההכרח החיסטורי מוצא לו אפיק עקלקל, כמו מיינהנדל החותרים אל הים, ודווקא פוליטיקאי מאוס, חסר כל עקרונות, המוכן להחזיק בדעתו המשתנה של הרוב — כל דעת, כל רוב — יכול להתגלות לעיני תיב כמכשיר יעיל.

גל של שימחה הציף את ארצות-הברית, כאשר ירד השבוע מן הבמה. אולם במוסקבה, בפקין ובקאהיר השתררו הדיכאון, האבל והחרדה. האויבים משילשום העריכו את האיש יותר מחסידיו השוייטים מאתמול.

THE MARINES ARE COMING

לא פאורה, נעדר כאן האיוון. האם אין ההישגים שקולים כנגד הפגמים, ואף עולים עליהם בהרבה בחשיבותם ההיסטורית? הוא הרחיק את סכנת השואה העולמית. הוא הוציא את הצבא האמריקאי מן הבוץ הוויאטנאמי, שלתוכו נשלח בידי קנדי וג'ונסון. הוא החזיר לזרועות אמריקה את

רגע השיא הנשיא ה-37 של ארצות-הברית, כפי שצולם ברגע השיא של חייו — ערב בחירתו לתקופת-כהונה שנייה. ייתכן שתצלום זה צולם ביום בו נערכה הפריצה למישרדו וטרגיטתו, מבלי שמישהו יחלום שזו תהיה נפילתו.

רגע השיא

אחד מאותם פסוקים גדולים, שבהם מגלה אדם את מהותו, דווקא תוך כדי כך שהוא מכחיש אותה. כי זהו בדיוק מה שחייח: נזכר.

זה לא היה סוד. העיתונאים, שראוהו מקרוב, תיעבו אותו לכל אורך דרכו. האיד-יאליסטים הצעירים, שניסו להסוס את דרכו פעם אחרי פעם, הציגו את תמונתו ושאלו: "האם היית קונה מכונית משומשת מאדם זה?" הכינוי "טריקי דיק" — דיק התכנן, דיק הרמאי, דיק בעל הטריקים — דבק בן מזמן.

"TRICKY DICK"

איך יכול היה איש כזה להגיע אל המישרה הרמה ביותר, במדינה המפותחת ביותר בעולם? איך יכול היה להיבחר שנית ברוב עצום, כעבור ארבע שנים? מדוע הפסיד רק בשבר של אחוז ב-1960, כאשר עמד מולו אדם בעל-ערך כמו ג'ון קנדי? מדוע עמד מולו ב-1968 פוליטיקאי שדוף ובינוני, יוברט האמפריי? מדוע הוצג נגדו ב-1972 הססן בלתי-מוכשר, ג'רג' מקגארברן?

האם יש בשיטה האמריקאית, או בשיטה הדמוקרטית בכלל, פגם יסודי, המטפח אנשים בינוניים, המקדם נוכלים, החוסם דרכם של הטובים והגדולים? מדוע מצטמצמת הבחירה למישרה נעלה זו, פעם בן 200 מיליון נפש, לקומץ של אנשים עזובים? מדוע היא פוסחת על רכבות אנשים בעלי יכולת ומעוף, רמה מוסרית ומעשית?

אין זו שאלה חדשה, ואין היא מיוחדת לארצות-הברית. לפני קרוב ל-3000 שנה שאל אותה יותם בן-יריבעל, אחרי שבעלי-שכם המליכו עליהם את אבימלך, רוצח שבעים אחיו, מנהיגים של ריקים ופוחזים.

הלוך הלכו העצים למשוח עליהם מלך. ויאמרו לזיית: מלכה עלינו. ויאמר להם הזיית: החזיתי את דישני, אשר בי יכבדו אלוהים ואנשים, והלכתי לנוע על העצים... ויאמרו כל העצים אל האטד: לך אתה מלך עלינו. ויאמר האטד אל העצים: אם באמת אתם מושחים אותי למלך עליכם, בואו חסו בצילי, ואם אין, תצא אש מן האטד ותאכל את ארזי הלבנון. מדוע חזרת האנושות, דור אחרי דור, להמליך עליה אנשים הדומים לאטד, שיהקוצים אשר אין לו לא פרי ולא צל, שאינו מסוגל אלא להישרף ולשרוף גדולים וטובים ממנו? זוהי השאלה האקסזואלית בדורנו, בארצות-הברית ובישראל, כמו בימי יותם ואבימלך.

כבואו לבחור באנשים שינהלו את ענייניו, לחיים ולמוות — מדוע מעדיף הציבור נוכלים ורמאים על פני אנשים בעלי עקרונות? מדוע הוא פוסל כמעט תמיד אנשים ישרי לב, הנשואים נאמנים לאידיאלים, קל וחומר כשהם מוכשרים, ועל אחת כמה וכמה כשהם צודקים? מדוע הוא מעדיף אנשים אפורים, בינוניים, בלתי-מוכשרים, החוזר רים כתוכים על מליצות ריקות ומקובלות?

מדוע התגבש בכל הארצות טיפוס כמעט-אחיד של פוליטיקאי — פטפטן חסר-מחשבה ורבי-מלל, המוכן להחליף את דיעותיו עם בגדיו המלוכלכים, המסוגל לשקר במצח חנושה וכמעט אינו מסוגל לדבר אמת, המתקיים בשטח-הפקר מוסרי שעל גבול השחיתות, ועובר לא פעם את הגבול?

מדוע דומים החיים הפוליטיים לעיתים כה קרובות לביצה עכורה, שבה שוקע הטוב והיפה, ואילו הזוהמה צפה על פניה? מדוע שורצים הכסילים בכל הפרלמנטים, השאפתנים עזובי-הנפש בכל הממשלות, העריצים הנוכלים בראש כל המישטרים?

זוהי קללה הרובצת על האנושות מאז התאגדו בני האדם הקדמון לשבט. ריצ'ארד ניכסון אינו אלא ביטוי בולט במיוחד של מארה זו.

"BETTER DEAD THAN RED"

מזורת דרכי החיסטוריה.

מדוע בחר העם האמריקאי בנבל ובנוכל לנשיאו? שאלה נוקבת. מדוע כחרה החיסטוריה דווקא באיש זה כדי לכצע כמה מן המיובי צעים החיוביים והמשמעותיים ביותר של הדור? שאלה נוקבת עוד יותר.

כי גם זהה עובדה: בזירה העולמית היה ריצ'ארד ניכסון נשיא גדול. כאשר אמר, בנאוסי-פרידתו, כי הוא מתיר אחריו ירושה של שלום — היתה זאת אחת הסעמים הנדירות שבהן לא שיקף בדברו אל בני-עמו.

כחמש וחצי שנות כהונה, פעם יותר לטובת האנושות, לטובת העו-רם, לטובת שפיות-הדעת הבינלאומית, מאשר כמה וכמה מקודמיו. איש אפסי זה תיקן רבות מן השגיאות הרות-האסון של דווייט אייזנהואר, האלוף עטוף-התהילה, ושרתחץ המונולטלי שלו, ג'ון פוסטר דאלס, שהביא את העולם אל עברי-פסחת של מילחמת-העולם השלישית והאחרונה.

קנדי הזוהר, המקסים, האינטלקטואלי, לא עשה בשלוש שנות כהונה אף חלקיק ממה שעשה ניכסון בפתות משש שנים.